FSD2195 NUORTEN POIKIEN KÄNNYKÄN KÄYTTÖ 2000-2002

FSD2195 YOUNG BOYS' MOBILE PHONE USE 2000-2002

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: http://www.fsd.uta.fi/

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: http://www.fsd.uta.fi/

Detta dokument utgör en del av den ovannämda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: http://www.fsd.uta.fi/

NUORET 13 – 18-VUOTTA: PERUSRUNKO

1. TAUSTA (**tunne informanttisi elämänpiiri, jotta voit sitoa kysymykset arkielämään!) *(sosiaaliset ja ekonomiset puitteet)***

Millainen elinpiiri on nuorella eri konteksteissa (koti, koulu, ystävät, harrastukset, työ)?
*(Huom! Mahdollisimman **vapaamuotoinen kuvaus**: mitä nuoren elämässä tapahtuu eri konteksteissa arjessa/juhlassa? Mitkä asiat ovat miellyttäviä, mitkä epämiellyttäviä?)*

A. PERHE
Millainen perheesi on?

Ketä perheeseesi kuuluu?
(*Huomioi: Yksinhuoltajat, eronneet – muista myös yhteys toiseen, kotoa pois muuttaneeseen vanhempaan / sisaruksiin)*
Onko sinulla sisaruksia? (Roolimallit!)

Missä asutte (miljöö, kaupunginosa, taajama, kaupunki)?

Millainen asunto teillä on? (Varallisuus)
Onko sinulla oma huone? Millainen? Mitä kaikkea siellä on?
Kerro kodistasi: mitä omistatte (tv, video, cd, tietokone, netti etc.)
(Muista! Perheen teknologiasuhde!)
. Matkusteletteko säännöllisesti ulkomailla/kotimaassa? Missä?
(Elämänpiirin laajentumat kodin ulkopuolelle, liikkuvuus, varallisuus)?
Mitä perheenne harrastaa yhdessä (kodin ulkopuolella)?

Mitä vanhempasi tekevät työkseen?

Kerro miten vanhempiesi työ näkyy perheenne elämässä: kuka on kotona ja milloin?
Mistä asioista isäsi vastaa perheessänne?
Mistä asioista äitisi vastaa perheessänne?

Millaiset säännöt perheessänne on *(perhekulttuuri)?*

Mitä lasten täytyy tehdä / mitä saavat tehdä – oikeudet, velvollisuudet, vastuunotto?
Kuka perheessänne tekee päätökset? Vaihteleeko päätösvalta eri asioissa? Miksi?
Kuinka itsenäisesti sinä saat päättää asioista: mihin asioihin päätösvaltaa ja mitkä rajoitetut asiat? Miksi?

Perheen yhteinen aika/erilliset toiminnot (arkirutiinit)?

Kerro perheenne tavallisesta arkipäivästä: mitä tapahtuu aamulla/päivällä/illalla/yöllä?

Ärsyttääkö sinua perheenne rutiineissa jokin asia? Onko joku asia erityisen kiva?

B. VERTAISRYHMÄKONTEKSTI
(*Huom! Kysele tarkkaan, mistä elämä vapaa-aikana rakentuu. Muista koko ajan huomioida, miten liittyy matkaviestintään / miten voisi jatkossa liittyä. Yritä luoda kokonaiskuva siitä, kuinka itsenäinen nuori jo on, mitkä elementit elämässä korostuvat.)*

Tasot: todellinen elämä, mitä tekee?
Toiveet: mitä haluaisi tehdä?

Miten nuoren oma ajankäyttö jakautuu koulun, mahdollisen työn ja harrastusten kesken?
Miten ”viralliset” harrastukset ja vapaat ihmissuhteet, oleilu painottuvat ajallisesti?

Huomioi ainakin seuraavat osa-alueet

Koulunkäynti, opiskelu, kotitehtävät

Ystävät

Kenen kanssa vietät vapaa-aikaasi?
Mitä teette?

Urheilu? Aktiivinen / passiivinen?

Mitä harrastat itse? *Muista ryhmäkommunikaatiotarpeet!*
Missä? Kuinka usein? Miten porukka kokoon?
Mitä urheilua seuraat muuten? Miksi ja mistä? Eri mediakanavat!
(->Mitä voisi siirtää matkaviestintään? Tulospalvelu, fanijutut…)

Julkiset palvelut?

Käyttääkö harrastuksissaan? Esim. kirjasto, urheilupaikat?
(->*Mitä puhelinpalveluja voitaisiin soveltaa julkisten palvelujen yhteyteen*?)

Tietotekniikka / uusi teknologia yleensä?

Netti, pelit, kommunikointi: chat, irc, email, news?
Mikä miellyttävintä?
Onko kotisivu?
Minkä ikäisenä aloittanut nettailun?
(->Miten integroituu matkaviestintään)

Musiikki / hifi / video / tv / radio?

Mitä ja missä kuuntelet?
Hankitko musiikkia itselle?
Mitä audiovisuaalisia kanavia seuraa/käyttää?
Mielivälineet, -ohjelmatyypit, -ohjelmat…
(->Tulkintaa: Kännykkäradio, levyt jne.)

Bailaus?

Mitä elementtejä vapaa irrotteluun liittyy (tytöt, alkoholi, tupakka, liikkuvuus)?
Missä tapahtuu?
Kenen seurassa?
(->Mikä on matkaviestinnän rooli?)

Liikkuminen/liikkuvuus yleensä?

Seurustelu?

Oletko jo seurustellut/seurusteletko?
(->Miten matkaviestintä liittyy parisuhteeseen)

-> TAVOITE: NUOREN ELÄMÄNPIIRIKARTTA

2. UUSMEDIA- JA TEKNOLOGIASUHDE

Mitä medioita käyttää: mitä asioita niiden kautta seuraa? (uutiset, urheilu, musiikki, elokuvat jne)
Mikä on tärkein viestintäväline? Miksi?
Kuvaile media/teknologiapäiväsi
(Kunkin viestintävälineen oma ”profiili”)

Minkä ikäisenä opit käyttämään tietokonetta?
Tietokonehistoria: mitä teit ensin – mitä teet nyt?
Kuka opetti? Onko perhe/kaveripiirissä joku ekspertti?
Mitä osaat? Mitä haluaisit oppia?

Miten ylipäänsä suhtaudut tietokoneisiin?
Miten suhtaudut teknologian kehitykseen? Mikä on hyvää teknologiaa?

Pelit?

Internet?
Millä sivuilla käy säännöllisesti? Chat, IRC, ICQ

Onko sinulla omat kotisivut?
Jos on, kuvaile. Päivitätkö? (Pyydä osoite!)

Tv-chat

Viestimiin liittyvä tapakulttuuri: millaisia normeja ja merkityksiä
Mitkä asiat: IRC, chat, sähköposti, tekstiviesti, puhelu, kasvokkain?
Onko sinulla/kaveripiirilläsi viestimiin liittyviä tapoja, joita ulkopuoliset eivät tiedä (esim hälärit)?
Liittyykö jokin viestintätapa enemmän vapaa-aikaan, huvitteluun ja kaveriviestintään kuin virallisten asioiden hoitoon?

Mitä mieltä olet ”teknologisesta” lukutaidosta?
(Informaatiotulva/infoähky)

- > TAVOITE: NUOREN TEKNOLOGIASUHDE

3. MATKAPUHELIMEN HANKINTA (löydä syy sille, miksi perhe/ystäväpiiri päätyi matka-viestintään)

Miten ja milloin matkaviestintä tuli perheeseenne?
Milloin sinä itse sait matkapuhelimen? Miksi?

Mitä puhelimia ollut?

Miksi vaihtanut?
Jos ollut useampia, mitä ajattelet eri puhelimista
Pyydä vertailemaan (sekä toiminnat että ulkonäköön liittyvät seikat)
Mitä ajattelet nykyisestä puhelimesta? Onko jokin ”super”ominaisuus/onko jotain turhaa?

Mikä liittymä?
Oletko vaihtanut? (Harrastaako liittymäsukkulointia?)

Kuka perheessä teki hankintapäätökset puhelimesta/liittymästä?

(Muista! Selvitä tarkkaan nuoren hankinta-asema perheessä: oliko hankinnassa innovaattori vai passiivinen vastaanottoja aikuisten tehdessä hankintapäätöksen.)

Pyydä kertomaan kuinka ensimmäinen/toinen/ kolmas … matkapuhelimesi hankittiin! Kuka ehdotti, pyysi, vastusti puhelimen hankintaa – kuvaa miten hankinta eteni päätökseen!

Muista myös selvittää, mitä tapahtui aiemmille puhelimille!

Tapahtuiko hankintaprosessien välillä muutos (eri merkki, operaattori, liittymä): Millainen? Miksi? Mistä ja miten saatuun tietoon muutos perustui?

Säännöt
Mitä käytöstä sovittiin ennen hankintaa? *Vrt. perhekulttuuri!*
Ovatko säännöt muuttuneet eri hankintakertojen välillä? Miten? Miksi?

Minkä verran ystävät, naapurit, suku vaikuttivat hankintaan?

Mistä liikkeestä matkapuhelin ja liittymä hankittiin? Miksi juuri sieltä?
Vertailitteko tuotteita / jälleenmyyjiä ennen hankintaa? Miten?
Mainokset, asiakaslehdet, käynnit liikkeissä, koekäyttö…?
Oliko tarjouksia?
Millaista palvelua sait liikkeessä?

Oletko aikeissa hankkia jotakin uutta? Miksi/miksi ei?
Millainen nuoren tietous uudesta tuotetarjonnasta juuri nyt: tuotteiden tunnettuus, esim. uudet operaattorit, lisämaksulliset palvelut

Missä vaiheessa uuden tuotteen ilmestyessä on hankkinut sen? (esim jos on [tietty puhelin], milloin hankkinut; pitääkö hinnan laskea ensiksi vai haluaako olla ensimmäisenä hankkimassa uutta)

-> TAVOITE: HANKINTAKONTEKSTIN KARTOITUS

4. PERHE- JA KAVERIKONTEKSTI: KÄYTTÖ

Kuka on yhteydessä keneen, miten, milloin ja miksi?

Arkirutiinit ja matkaviestintä (elämänhallinta)

Miten matkaviestintä on jo integroitunut arkeen/juhlaan?
Konkreettiset käyttötilanteet? Aika, paikka, syy?

Matkaviestintä koulumaailmassa
Miten mukana koulupäivässä? Mitä ja miten käytetään päivän aikana?

Millainen on nuoren ihmissuhdeverkko?
Keneen, milloin, miten ja miksi ollaan yhteydessä, millä tavalla?
Eri kategoriat: perhe, vertaisryhmät, virallistahot (esim. työasiat, ”virastoasiat”)
Miten matkaviestintä integroituu yhteydenpitoon?

Millaista oma matkapuhelimen käyttösi on?
Ajallisesti? Milloin eniten/vähiten? Miksi?
Määrällisesti? *Vrt. taustalomake*
Taloudellisesti? – Saldoraja? (Kuka ehdotti, miksi)
Eri viestintätyypeittäin?

Puhelut?
Privaattikommunikaatio?
Pommit, hälärit jne
Asiointipuhelut?
Maksulliset palvelut?
Vastaajan käyttö?

Tekstiviestit?
Privaattikommunikaatio?
Ketjuviestit?
Maksulliset lisäpalvelut?
Kuvaviestit (itse merkeistä tehdyt, tilatut)
Tekstiviestien kieli
Säilyttääkö viestejä, kerääkö muistiin esim. viestivihkoon, mitkä viestit säilyttää, miksi?

HUOM! Puhelut vrt. tekstiviestit?
(Erotellen: esim. ”syökö” jompikumpi toista: tingitäänkö jommastakummasta vai kasvavatko molemmat jos koko viestintämäärä lisääntyy)

Matkaviestintään liittyvä tapakulttuuri
Mikä sopivaa, mikä ei?
Yksityisen ja julkisen reviisin rajat: mikä omaa ”salaista”, mikä yhteistä kavereiden kanssa?

Matkapuhelin ei-viestinnällisesti, ajanvietteenä?
Pelit, kirjoittelu, asetusten muuttelu…?
Millaiset pelit nyt/jatkossa; yksin/yhdessä/toisia vastaan
Mitä kaikkea puhelimella olisi kiva tehdä ajankuluksi/hyödyksi?
Kirjoittaminen, musiikin kuuntelu, kuvat…

Statuskäyttö – Missä tilanteissa matkapuhelin pitää olla, vaikka sillä ei viestitä? Miksi? Liittyykö sukupuoleen? *(parhaat jutut osin epäsuorasti päättelemällä: mikä olisi kova juttu?)*

Muista kysyä myös lankapuhelimen käytöstä, pyydä vertaamaan kännykän käyttöön

-> TAVOITE: ELÄMÄN RYTMITYS: MITEN NIVOUTUU MATKAVIESTINTÄÄN

5. LAITESUHDE

Laitteen personointi

Logot, soittoäänet (onko yksilöllisiä – ryhmään sidottuja)
Maalailu, tarrojen yms liimailu
Mitä pitäisi ITSE saada muuttaa laitteessa (nyt vain värikuoret, soittoäänet)

Laitteen ”tärveleminen”?

Onko lempinimeä tms. puhelimelle?
Milloin kännykkä on mukana? (Milloin jätät kotiin, milloin ehdottomasti mukana?)
Miten kuljetat (huolellisuus / huolimattomuus)?

Ympäristö:
Millaista keskustelua matkaviestintä synnyttää lähipiirissä (folklore)?

Mitä kaveriporukassa oli puhuttu/nyt puhutaan kännyköistä?
Mitä kännyköistä ajateltiin/nyt ajatellaan? Mitä juttuja niistä kerrottiin? (Huom! Folkloren merkitys!)

Mitä matkaviestintäelementtejä nuori havainnoi mediasta?

Millainen kännykän käyttäjä olet omasta mielestäsi? (Oletko itse ”tyypillinen” kännykän käyttäjä?)
Millaisia käyttäjiä nuoret ovat muihin verrattuna?
Mielikuva: millaiset laitteet nuorilla: Kuinka ”kärkipäässä”?

Mitä eri viestintävälineet merkitsevät?
Mihin kännykkää voisi verrata: lelu, hyötyesine, lemmikki, arkipäiväinen asia?
Millä adjektiiveilla sitä voisi kuvata?
Millaisia ajatuksia/tunteita/mielikuvia eri viestintävälineet herättävät?
Onko joku media läheinen/kaukainen/kätevä/vaikea?

6. NUOREN KULUTUSSUHDE (liitä matkaviestintään ja medioiden käyttöön)

Nuoren osuus päätöksenteossa ja taloudellinen panostus hankintoihin?

Brändit ja merkit: mikä omasta mielestä ’in’/mikä yleisesti nuorille ’in’

Kuluttaminen ja matkaviestintä

-> Minkä verran rahaa kuluu matkaviestintään? Laitehankinnat ja käyttö?
Mikä on informantin maksimikulutus matkaviestintään? (myös potentiaalinen)

Mistä kulutuksesta matkaviestintään sijoitettu raha on pois?
Mikä on vanhempien suhtautuminen?
Vaikuttaako nuoren kulutuskehitykseen se, minkä ikäisenä saanut puhelimen?

Vrt. kulutus: leffaliput, hampurilaiset, vaatteet, alkoholi ja muu bailaus…
*Pääkysymys: **Miksi juuri tietty summa matkaviestintään? Mistä ovat valmiita maksamaan matkaviestinnässä?** Vai tuleeko kaikki ilman tinkimistä muusta elämästä, extrarahana vanhemmilta.*

Operaattori-imagot, mainonta

Onko jokin mielikuva operaattoreista?
Paremmuus. Miksi?
Mielikuvat: Hintataso: halpa / kallis? Muodikkuus?
Nuorekkuus, nuorille sopiva? Onko jokin ”aikuisten operaattori”?
Tuotevalikoima (parhaat palvelut)?

IT-alan kriisi mediassa: millä mielin olet seurannut [laitevalmistaja]- ja [operaattori]-uutisointia?

-> TAVOITE: NUOREN KULUTUSTOTTUMUKSET JA -POTENTIAALI

7. NUORISOKULTTUURISET RYHMÄT

-> KÄYTTÄÄKÖ JOKU RYHMÄ ERI TAVALLA?

Kuulutko itse johonkin ”ryhmään”?

Alakulttuurit:
Esim. streittarit, skeittarit, greenit, hopparit jne

Poikien ja tyttöjen kulttuurit:
Onko todellisia/näennäisiä eroja: Mitä tytöt tekevät? Mitä pojat tekevät?

Onko erottuvia ryhmiä elämäntavassa?
Varakkaat perheet – niukkatuloiset: onko erilaiset käyttötavat, tarpeet?
Löytyykö kaupunki/maaseutueroja?
Elämäntavassa? Kulutuksessa? Matkaviestinnässä?

-> TAVOITE: MIKÄ ITSE ASIASSA EROTTAA KÄYTTÖÄ, LÖYTYYKÖ SELITTÄJIÄ RYHMIEN ELÄMÄNTAVOISSA

8. TULEVAISUUS

Millaisia toiveita laitteille, palveluille
(Millaisia tarpeita nuori osaa itse verbalisoida)
(Mitä pääteltävissä epäsuorasti, elämäntavan tulkinnan kautta)

Mitkä elementit jatkossa lisääntyvät/jäävät pois?
Mitä nuori pitää tärkeänä, haluaa painottaa? Mitkä vähäpätöisempiä?
Ovatko tarpeet yleistettävissä kumpaankin sukupuoleen/eri ikäryhmiin?
Mitä ikäspesifejä tarpeita?
Mitä sukupuolispesifejä tarpeita?
Sukupuolitematiikka: Mikä poika/tyttömäistä?

Kuvaile: elämä ennen kännykkää/jälkeen kännykän – laadullinen muutos

(Tämän hetkinen mobiililukutaito: kännyt, Internet)

Visuaalisen ja verbaalisen viestinnän välinen suhde? Miten käyttäisit kuvaviestintää esim. jos kännykällä voisi kuvata?

Onko tulossa jotain uutta juttuja, löytyykö signaaleja (vrt SMS 1998)

Kuvien lähettäminen kännykällä, mitä kulkee liitetiedostoina?
Näkeekö joidenkin medioiden tulevan kännyyn, millä tavalla?
Olettaako/haluaako medioiden tulevan kännykkään